

Kis magyar szélessáv

Megoszlanak a vélemények arról, hogy 2006 őszén az ország területének hány százalékát éri el a szélessávú hálózat.

Vita tárgya az is, hogy mit tekintünk szélessávnak, kell-e az embereknek az internet, illetve kinek a felelőssége, hogy minél többen éljenek a szélessáv adta lehetőségekkel. Van, aki a piacra bízna a megoldást, van, aki a közösségi modellt helyezné előtérbe.

Mindenható-e a piac, vagy vannak olyan esetek, amikor a közös érdek felülírja a piaci verseny szabályait? Épülő információs társadalmunkban két meghatározó nézet ütköztetésének lehetünk tanúi. Az egyik alapvetően piaci szemlélet. Képviselői azt vallják, hogy a legtöbb problémát – az áruk és szolgáltatások előállításával és fogyasztásával kapcsolatosakat feltételül – a jól működő piac tudja a leghatékonyabban megoldani. A másik logika szerint a piac nem mindig jelent megoldást. E nézet képviselői szerint egyes esetekben – így például az úgynevezett közös jóságok esetében – a tisztán piaci megoldás nem lehetséges, sőt, nem is kívánatos.

Vajon a távközlési infrastruktúra melyik modell szerint fejleszthető sikeresen? Az októberi IT-BUSINESS Clubban bőven hallhattunk véleményeket pro és kontra.

Egyenlőtlen helyzet

Az annak idején az Informatikai és Hírközlési Minisztériumnál (IHM) végzett kutatásokból megállapítható, hogy az információs társadalom fejlettségét jelző hazai mutatók meglehetősen gyengék. Az országok rangsorában helyezésünk nemcsak rossz, hanem folyamatosan romlik. A szóban forgó indikátorok gazdasági – kiemelten elektronikus gazdasági – és

társadalmi mutatókat foglalnak magukban. E mutatók rossz állapota egyrészt azt jelenti, hogy Magyarország versenyképessége nem jó, sőt, romlik, másrészt azt jelzi, hogy a lakosság nagy része nem fér hozzá a szolgáltatásokhoz, azaz élet-

Intelligens otthon szélessávon

minősége kívánni valót hagy maga után – kezdte előadását *Ferge Sándor* információ-társadalom-szakértő (korábban az IHM főosztályvezetője).

Ilyen körülmények között rendkívül

fontos, hogy a gazdaság – és azon belül az elektronikus gazdaság – helyzete javuljon, továbbá az, hogy a lakosság és a vállalkozások hozzáférhessenek a szolgáltatásokhoz.

Ferge Sándor szerint a kedvező irányú elmozdulást alapvetően a szélessávú távközlési infrastruktúra hiánya akadályozza: „Természetesen vannak helyek, főként nagyvárosok, ahol kielégítő az infrastruktúra, ám a települések többségében a háztartások és a vállalkozások nem élhetnek a szélessáv adta lehetőségekkel. Egyenlőtlen tehát a helyzet, így sokak számára elérhetetlenek a szolgáltatások.”

A piaci modell nem mindenható

A szakértő szerint a probléma fő oka abban keresendő, hogy piaci alapon kezeljük az infrastruktúrát. Vannak ugyanis olyan jóságok, amelyek nem – vagy nem jól – kezelhetők piaci modellel. A távközlési infrastruktúra is ebbe a kategóriába tartozik. Miért? Az egyik ok, hogy piaci verseny esetén párhuzamos infrastruktúrák épülnének, indokolatlanul magasra emelve az össztársadalmi ráfordítást.

A másik ok, hogy az infrastruktúra költségei – az egy elszámolási egységre eső beruházási költségek, az egy fogyasztóra jutó infrastruktúra-költségek stb. – nagyon nehezen számíthatók, mert maga a piaci modell nem igazán alkalmas az ilyen típusú problémák kezelésére.

„A félreértések elkerülése végett hangsúlyozom, hogy nem vagyok és soha nem is voltam piacellenes. Az elmúlt 200 évben a piaci verseny bizonyított. De mindez nem jelenti azt, hogy a piaci modell mindenható. Esetünkben az a fő probléma, hogy az infrastruktúra és a szolgáltatás összekapcsolódott, és mindkettőnél a piaci mechanizmusok érvényesülnek.

A megoldást az infrastruktúra és a szolgáltatások szétválasztásában látom. A távközlési infrastruktúrát ugyanúgy kellene kezelni, mint más hasonló infrastruktúrákat, tehát az út- vagy az elektromos hálózatot: ajánlott a közösségi tulajdon, továbbá közösségi források felhasználása a hálózatépítésre. Nem kétséges, hogy ehhez az infrastruktúrához nyílt hozzáférést kell biztosíta-

FOTO: IT-BUSINESS

Bölskei Imre, Magyar Telekom

Vannak települések, hol a szélessávú beruházások tíz év alatt sem térülnének meg

ni a versenypiaci szolgáltatók számára. A piaci modellnek tehát a szolgáltatások szintjén kell érvényesülnie” – összegezte gondolatait Ferge Sándor.

Útkeresés

Bölskei Imre, a Magyar Telekom szabályozási igazgatója a következő gondolatmenettel támasztja alá Ferge Sándorétól merőben eltérő álláspontját: „A hazai távközlést évtizedeken keresztül a termé-

szetes monopólium jellemezte; e szakasz gyenge eredményei közismertek. Következett a koncessziós időszak, amikor egy szolgáltató kizárólagos jogokat kapott, cserébe országos hálózatot kellett építenie és telefonszolgáltatást kellett nyújtania minden igénylőnek. E periódus végére gyakorlatilag minden települést elért a telefonhálózat. Aztán a piac került előtérbe, és mára kialakult Magyarország a piaci modell. Most az útkere-

sés fázisában vagyunk. A kérdés, hogy a jövő piaci modellre vagy kizárólagos állami tulajdonban lévő infrastruktúrára épüljön-e. Ez utóbbinak véleményem szerint az lenne a következménye, hogy akik eddig beruháztak az infrastruktúrába, azok felhagynának e tevékenységükkel, és megvárnák, amíg elkészül az állami infrastruktúra, amire bérleti díj ellenében rátelepülhetnek. A mai magyar és nemzetközi gyakorlatot látva itt nem állna meg a folyamat. Az állam – a jelentős bevétel reményében – előbb-utóbb értékesítené az infrastruktúrát, amely így ismét magántulajdonba kerülne. Az állami tulajdonlás tehát valószínűleg csak átmeneti jellegű lenne.”

Bölskei Imre jelenleg két valós vitapontot lát a hazai távközlési infrastruktúrával kapcsolatban. Egyrészt megfontolandó, hogy a jelenlegi technológia megfelel-e hosszú távon vagy sem. Másrészt fogalmazva: hol jelent szűk keresztmetszetet a meglévő hálózat, illetve hol kell kicserélni a rézvezetéseket szál-optikai kábelekre?

A másik problémát az elmaradott térségek jelentik. Vannak olyan települések, ahol a szélessávú beruházások még 10 év alatt sem térülnének meg. Ezekben a térségekben valóban akad az a piaci modell. A Magyar Telekom szabályozási igazgatója szerint ezeken az elmaradott területeken mindenképpen szükséges valamilyen állami közreműködés.

Elkerülhető a párhuzamosság

Nem állja meg a helyét az az érvelés – így Bölskei –, hogy piaci versenyben feltétlenül több párhuzamos vezetékes infrastruktúra épül. Sok esetben gazdasági megfontolások tartják vissza a beruházókat, de arról sem szabad megfeledkezni, hogy az Európai Unió nem támogatja párhuzamos hálózatok építését. Ugyanakkor megjegyzendő, hogy már ma is több párhuzamos infrastruktúra működik Magyarországon. Itt van például a három mobilhálózat, de a vezetékes területen is vannak területi átfedések például a Magyar Telekom, a Pantel és a GTS hálózatai között.

„Piaci modellben lényegesen gazdaságosabban működik egy rendszer, mint nem piaci körülmények között. Jó bizonyíték erre például az állami beruházásban folytatott autópálya-építés. Ma már tudjuk, hogy az eddigi autópálya-szakaszok az idén kialakult ár kétszeresébe

kerültek. Kevésbé valószínű, hogy egy piaci körülmények között működő cégnél előfordulhatna ilyen anomália” – fogalmazott Bölcskei Imre.

Szó sincs kudarcról

Császár Zoltán, a Magyar Telekom stratégiai igazgatóhelyettese korántsem tekinti kudarcnak a hazai szélessávú történetet. Jóllehet Nyugat-Európában lényegesen több háztartás kapcsolódik az internethez szélessávon, mint Magyarországon, a környező országokkal közel azonos szinten állunk, sőt, növekedési ütemünk több szomszédunkét meghaladja. Figyelemre méltó, hogy a hazai internet-hozzáféréseknek több mint 60 százaléka szélessávú; ez jóval magasabb, mint az Európai Unió átlaga.

Nem tekinthető kudarcnak az sem, hogy gyakorlatilag 100 százalékos a mobilfedettség, és folyamatosan bővül a 3G-val ellátott városok köre. Mint ahogy az sem nevezhető kudarcnak, hogy a Magyar Telekom területén 85 százalékos a szélessávú lefedettség: 3147 településből 622-höz nem vezet szélessávú hálózat.

FONTOS FELELŐSSÉGEK

Az Európai Unió belüli modellek jól mutatják, hogy egy ország versenyképessége nagyban függ az infokommunikációs kultúráról. Ha egy piaci szereplő azzal érvel, hogy azért nem építi ki a szélessávú hálózatot a kistéleplésekig, mert nincs rá igény, az meglehetősen derogáló a társadalomra nézve – fogalmaz Kun István, az Ex-ternet üzletágvezetője.

A szakember véleménye szerint hiányzik az állami szerepvállalás és nyomásgyakorlás az infrastruktúrával rendelkező szolgáltatókra. Azért volna ez fontos, mert az állami és a szolgáltatói érdek hosszú távon azonos irányba, az infrastruktúra teljes kiépítése felé mutat. Csak így teremthető meg a tudás alapú társadalom, így küzdhető le a digitális analfabetizmus, így növelhető az ország versenyképessége, továbbá csak így növekedhet számottevően a szolgáltatók árbevétele.

Kun István felveti a kérdést: az egykori Matáv (ma Magyar Telekom) privatizációs szerződése vajon milyen felelősségeket ró a tulajdonos Deutsche Telekomra? Azt követően, hogy a távközlési infrastruktúra megteremtése gyakorlatilag kikerült a mindenkor kormány befolyása alól, van-e bármiféle fejlesztési kötelezettsége a német anyacégnek? Van-e rá esély, hogy a magyar lakosság, a hazai vállalatok és intézmények az infokommunikáció területén felvegyék a versenyt az Európai Unió országaival, az Egyesült Államokkal és a távol-keleti régióival?

Végezetül, de nem utolsósorban az árak terén sincs szégyellnivalónk, hiszen akár-csak Nyugat-Európában, itthon is havi 20–25 euróért lehet szélessávú hozzáféréshez jutni – mutat rá Császár Zoltán.

Nem kell az embereknek

„Prognózisunk szerint valós esély van rá, hogy 2010-re megközelíti a másfélmilliót azoknak a vezetékes szélessávú hozzáféréseknek a száma, amelyek tévénezésre, internetezésre, telefonálásra és egyéb szolgáltatásokra is alkalmasak. A megoszlás értelemszerűen a kereslet alakulásától függ majd. A városokban mindig nagyobb a kereslet a szolgáltatások iránt, mint a kistélepléseken. Valós esélyt látunk arra is, hogy négy év múlva mintegy

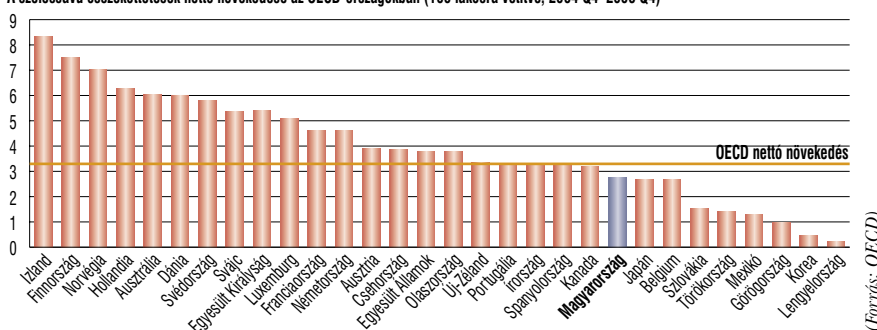
teszik ezt Nyugat-Európában és a világ legtöbb országában, ahol piacgazdaság működik. Lemaradásunkat természetesen nem egyik napról a másikra, hanem lassabban hozzuk be, és ez így természetes. Egyébként a szélessáv legfőbb húzóerejének a televíziót tartom. Az emberek az internetre kevésbé kíváncsiak, a tévére viszont igen. Az IPTV megnyitja majd az utat a kistéleplésekhez” – fogalmaz Császár Zoltán.

Közös nevező

Valóban olyan nagy a távolság a piaci személet és a közös jószágon alapuló megközelítés között? – teszi fel a kérdést Kovács P. László független szakértő, aki szerint lehet közös nevezőt találni a két

SZÉLESSÁVÚ TECHNOLÓGIÁK

A szélessávú összeköttetések nettó növekedése az OECD-országokban (100 lakosra vetítve, 2004 Q4–2005 Q4)

másfél millió ember vesz igénybe rendszeresen mobil-szélessávú szolgáltatásokat” – vélekedik az igazgatóhelyettes.

Természetesen feltehető a kérdés: a három és félmillió háztartásból miért csak másfél millióba megy be 2010-ben a szélessávú hozzáférés? Miért nem tekintjük a szélessávú hozzáférést is olyan köz-műnek, mint a villanyáramot? Saját kérdéseire Császár Zoltán egy piackutatás eredményével válaszolt. A felmérés során megkérdezték az emberektől, hogy mit gondolnak a szélessávú, tehát gyakorlatilag az internetről. A válaszokból kiderült, hogy nem a PC, de nem is a néhány ezer forintos havidíj jelenti az alapvető korlátot. A megkérdezettek többsége nem tudja, hogy mire kellene használnia az internetet.

„Nem gondolom, hogy az emberek egy csapásra megváltoznak, ha kertiüket eléri az optikai kábel. A mi megközelítésünk piaci alapú, azaz a kereslethez igazítjuk az infrastruktúra fejlesztését. Így

tábor képviselői között. Ilyen közös nevező a nyílt hozzáférés, amelynek több kedvező hatása lehet.

Biztosíthatja például az infrastruktúra köz-mű jellegét a tulajdonviszonyoktól függetlenül, továbbá versenysemlegessé teheti az infrastruktúra megnyitott részeit. Versenyszerű hatást fejthet ki a teljes skálán, kezdve a tisztán szolgáltatás alapú versenytől, egészen a teljes infrastruktúra alapú versenyig.

Kovács P. László szerint a jelen helyzetben három nagy kérdésre kell megtalálni a választ: Ki fizeti a számlát, tehát ki állja a fényvezetős (száloptikai) távközlési infrastruktúra fejlesztésével kapcsolatos beruházási költségeket, ki a potenciális stratégiai befektető? Hogyan lehet elkerülni a területi digitális szakadék újratermelődését? Hogyan kell kezelni a birtokon belül lévő távközlési szolgáltatókkal fellépő érdekkonfliktusokat a közösségi finanszírozású projektek menedzselése során? Az alapkérdések természetesen

újabbakat vonnak maguk után, hiszen nemcsak arról van szó, hogy a versenypiaci szereplők, az állam, az önkormányzatok és az Európai Unió milyen elvek szerint és milyen arányban osszák meg egymás között a beruházási költségeket, hanem arról is, hogy például milyen társfinanszírozási és befektetésösztönzési módszereket célszerű alkalmazni.

Hordozó- és elérési hálózat

Kovács P. László szerint külön kell választani a fényvezetős hordozóhálózati és elérési hálózati szegmenseket. A fényvezetős hordozóhálózatban (száloptikai gerinc- és körzethálózatban) a közös jóságmodelljéhez minél jobban közelítő megoldást célszerű választani. E feladatnak igen magas a prioritása, mert a fényvezetős hordozóhálózat teljes országos lefedésben, továbbá – a nyílt hozzáférés érdekében – nagy szálkapacitással történő kiépítése (a hordozóhálózati sötétszálbő-

tést nehezítő akadályokat, ugyanakkor nem szabad a szükséges mértéket meghaladó állami beruházásokkal torzítani a versenypiacot. A kistérségi szegmensben továbbra is célszerű az uniós forrásokra összpontosítani, hiszen ezt a szegmenst a versenypiac a rossz megtérülési mutatók miatt elhanyagolja, ám az eddigi GVOP 4.4.2 típusú pályázatok újragondolása elengedhetetlen.

Több kistéleptülést (vagy kistérségeket) összefogó, megfelelő mérőhatékonyságú regionális projekteket célszerű gondolkodni, ez jelentheti a kitörési pontot.

Állam helyett közösség

Ferge Sándor az infrastruktúra és a szolgáltatások szétválasztásának szükségességét két példával támasztja alá. A vasúti közlekedésben a sínek, valamint a vasúti szállítás és közlekedés eszközei közös jószágnak tekinthetők. Magyarországon mindkettő tulajdonosa a MAV. Elfogadható az az érvelés, hogy a vasúti szállítás jól piacra vihető, tehát megfontolandó a magánosítása. Az azonban senkinek sem jut eszébe, hogy a síneket is értékesíteni kellene.

Ugyanez a helyzet az elektromos hálózattal. A vita tárgyát képezheti, hogy az áramszolgáltatás jól végezhető-e piaci alapon vagy sem, az azonban fel sem merül, hogy magát az elektromos hálózatot is el kellene adni.

Ferge Sándor ezekből a példákból is arra a következtetésre jut, hogy az infrastruktúrát és a szolgáltatásokat el kell választani egymástól. „Magyarországon nincs kielégítő szélessávú távközlési infrastruktúra, amelyre a versenypiacon jól értékesíthető szolgáltatások

rátelépülhetnének. Egyébként sohasem úgy fogalmaztam, hogy az állam építse ki az infrastruktúrát. Közösségről beszélek, országos, regionális, települési közösségekről” – hangsúlyozza.

Budapesten nem kell a videokonferencia

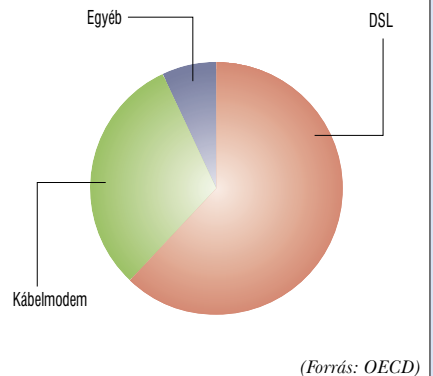
Arról természetesen megoszlanak a vélemények, hogy mely szolgáltatások mozgathatják meg az emberek fantáziáját, illetve, hogy hol volna nagyobb igény egyik vagy másik szolgáltatásra. Balassy Zsolt, a

Távközlési Érdekegyeztető Fórum elnöke például némileg értetlenül áll az előtt a jelenség előtt, hogy Budapesten rendkívül kevesen élnek a videokonferencia adta lehetőségekkel. Jó az infrastruktúra, adott a szolgáltatás, ennek ellenére érdektelenség tapasztalható.

Ferge Sándor azzal magyarázza a jelenséget, hogy Budapesten gyakorlatilag

SZÉLESSÁVÚ TECHNOLÓGIÁK

A szélessávú összeköttetések technológia szerinti megoszlása az OECD-országokban, 2005. december

minden szakember és szolgáltatás megtalálható, jó a közlekedés, így a videokonferenciánál egyszerűbb és olcsóbb a személyes találkozás. Elsősorban nem a nagyvárosokban, hanem a falvakban lehetne kiaknázni a technika adta lehetőségeket. Megfelelő infrastruktúra híján azonban erre ma nincs mód.

Császár Zoltán ezzel szemben nem gondolja, hogy a száloptika megold minden problémát. Sokkal inkább az oktatásban látja a kiutat. Véleménye szerint az államnak és a piaci szereplőknek most az igény felkeltésére kell a legnagyobb hangsúlyt fektetniük.

Lemaradunk Ázsia mögött

„Míg itthon azon vitatkozunk, hogy ki-nek kellene megvalósítania a szélessávú infrastruktúrát, addig Ázsiában kiépítik. Nem csinálnak belőle problémát, hanem a közlekedési hálózathoz vagy az energiahálózathoz hasonlóan megépítik. Ha megvan az alap, akkor jöhet a szolgáltatások versenye. Nem az államnak vagy a piaci szereplőknek kell kitalálniuk, hogy milyen szolgáltatásokra volna szüksége a lakosságnak. Majd az emberek kitalálják maguk. A lényeg, hogy legyen meg az infrastruktúra” – fogalmaz Ferge Sándor.

Teljes kényelem és intelligencia az egész lakásban

ség) az egész infokommunikációs szektor fejlődésének infrastrukturális kulcs-eleme.

Az elérési hálózatban különbséget kell tenni a nagyvárosi és kistéleptülési szegmens között. A nagyvárosi spontán, piaci alapon működő fényvezetős elérési hálózati fejlesztések elősegítéséhez törvényhozói és szabályozói lépések szükségesek; ebben a településszegmensben érdekeltté kell tenni a versenypiaci szereplőket a száloptikai elérési hálózat építésében, és el kell hárítani a hálózatépí-

Miután az elektronikus szolgáltatások rendkívül elmaradtak Magyarországon, a gazdaság sem tud kellőképpen fejlődni, a digitális szakadék pedig egyre csak nő. Vannak emberek, akik hozzáférnek az új szolgáltatásokhoz, a többség azonban nem. Ennek következtében a különböző társadalmi csoportok tudata, élete, minden lehetősége egyre jobban szétválik, tehát új társadalmi feszültségek keletkeznek.

„E probléma nemcsak Magyarországot érinti. Sajnálatos, de a különbség Európa és a világ más – ázsiai és amerikai – országai között is nő. Hiába hivatkozunk tehát arra, hogy Nyugat-Európában is a piaci modell dominál az infrastruktúra-fejlesztésekben. A tények azt bizonyítják, hogy egész Európa lemarad Ázsiától” – mutat rá Ferge Sándor.

Önköltségi alapon, harmadárért

Ahhoz, hogy egy infrastruktúra létrejöjjon, beruházásra van szükség. De ki finanszírozza a beruházást? – tette fel a kérdést *Nemeskéri István*, az Eneten Közvélemény- és Piackutató Központ ügyvezetője. A befektető vagy az állam? Teljes egészében vagy csak részben az állam? Egyáltalán mi tekinthető az infrastruktúra-építés költségének?

A szakember úgy látja, hogy manapság az összes (nemcsak távközlési) infrastruktúrát úgy akarják megépíteni a beruházók, hogy az építés költségein kívül a haszonnal is számolnak. Másképpen fogalmazva: az infrastruktúrák ugyanolyan piaci alapon létesülnek, mint bármely más szolgáltatás. A beruházást nem csupán a szolgáltatásuk nyújtásához feltétlenül szükséges költségnek tekintik, nem elégszenek meg a költségek megtérülésével, illetve a szolgáltatásból származó haszonnal, hanem magát az infrastruktúra-építést is jövedelemszerző tevékenységnek tekintik. A beruházók mérlegelik, hogy érdemes-e elvinni a szélessávú hálózatot a kis falvakba. Latolgatják, hogy mennyi idő alatt térül meg a befektetésük olyan térségekben, ahol a lakosság elutasítja az új szolgáltatásokat.

Az érdektelenséggel egyébként óvatosan kell bánni – mutat rá Nemeskéri István. Az elemzéseknél általában többféle lehetőség közül választhatnak a megkérdezettek. A „Miért nem akarnak internetelérést?” kérdésre például megjelölhetik a „nincs pénzem rá” és a „nem érdekel” válaszokat. A tapasztalatok szerint

az emberek nem szívesen ismerik be szegénységüket, inkább valami másra hivatkoznak. Ha a kérdőíveken nem ajánlanának fel több válaszlehetőséget a piackutatók, akkor lényegesen többen mondanák azt, hogy nem tudják kifizetni a számítógépet és az internetelés havidíját.

Példák bizonyítják, hogy sokakat valóban a pénz tart vissza az internet-előfizetéstől. A Tolna megyei Aparhanton az önkormányzat wifi-hálózatot épített ki. Míg néhány éve mindössze négy internet-előfizetés volt a faluban, addig ma a háztartások egyharmada, az ott lakók fele hozzáfér a világháléhoz. Havi 3000 forintot fizetnek a helyi, IP alapú telefonhasználatért, a helyi számítógépes háló-

Nemeskéri István, Eneten Központ
Aparhanton van érdeklődés

zat és az internet eléréséért, amelyből az internet költsége körülbelül 1500 forintot tesz ki.

A siker nyitja a ténylegesen fizetendő árban van – állítja Nemeskéri István. A település polgármestere először vállalkozókat keresett a rendszer működtetéséhez, ám tisztán piaci modellel nem sikerült az árakat kellően leszorítani. Ma az önkormányzat önköltségi alapon működteti a hálózatot, a vállalkozói ár egyharmadért.

Közösségi tulajdonban tehát sokkal olcsóbban lehet működtetni a rendszert, mint vállalkozói alapon. Legalábbis Aparhanton, egy kistélepusen. Afelől már kétségei vannak a piackutatónak, hogy nagyobb méretekben is működne ez a

modell, de úgy tartja, hogy bizonyos elemeket nagyban is meg lehetne valósítani.

Akár kötelezzék az állam

„Az infrastruktúra fejlesztése közös ügy. Azokon a területeken, ahol már kiépült, és működtetése nyereséges, piaci alapon fejlődik tovább. Azokban a kistérségekben pedig, ahol hiányos az ellátás, a közösségnek és a piaci szereplőknek közösen kell megoldaniuk a problémát. A GVOP-projektek kapcsán már van tapasztalatunk az együttműködésben, de sajnos azt látjuk, hogy a kistélepusési önkormányzatoknak egy fillérjük sincs a távközlési infrastruktúra fejlesztésére. Megoldást jelenthet, ha nagyobb térségekben gondolkozzunk, és akkor talán az önkormányzatok közvetlenül is hozzá tudnának járulni a fejlesztésekhez” – fogalmaz Bölskei Imre.

Többen hibának tartják a szélessávú infrastruktúrát a vezetékes infrastruktúrával azonosítani. *Gacsai József*, az Intel Hungary üzletfejlesztési igazgatója a vezetéknélküli megoldásokra hívja fel a figyelmet, amelyek több szolgáltatónak is a rendelkezésére állnak.

Petrányi Dóra, a T-Online vezető jogi tanácsadója szintén túlzottnak ítéli az infrastruktúra elmaradottsága miatti aggodalmakat, mondván: Magyarországon már van infrastrukturális verseny. Hiány

PRO ÉS KONTRA

A Magyar Telekom az ország több térségében vizsgálta a szélessávú internet-hozzáférési iránti lakossági érdeklődést. Szolnok megye harminc kistélepusése közül húszban egyetlen háztartás sem igényelt szélessávú csatlakozást. A lakosság elegendőnek ítélte, ha mobiltelefonnal és a megszokott televízióval keresztül tartja a kapcsolatot a külvilággal.

Nógrád megye több kistélepusén nincs logopédus, gyermekorvos, gyermekpszichológus stb. Vannak olyan esetek, amikor a távol dolgozó szakemberek videokonferencia segítségével teljes értékű megoldást nyújthatnának a lakosság problémáira. A szélessávú infrastruktúra hiánya azonban kizárja ezt a lehetőséget – hívja fel a figyelmet Ferge Sándor.

mutatkozik azonban azokban a szolgáltatásokban és alkalmazásokban, amelyek az embereket az internethez vezetnék. E téren volna az államnak komoly feladata, akár úgy is, hogy bizonyos online szolgáltatásokat kötelezővé tesz. Nem az in-

FOTÓ: SIEMENS

Nem csak a bútorok képviselik a legújabb divatot

ternetről, hanem az alkalmazásokról kell beszélni. Ehhez állami segítség kell – fogalmaz a szakember.

Bódi Antal, a Kopint-Datorg munkatársa szerint nem vezetne eredményre, ha az állam kötelezővé tenne bizonyos e-kormányzati szolgáltatásokat, hiszen ma mindössze 2–3 millió között mozog a hazai internetezők száma. Az elektronikus szolgáltatások körének bővülése serkentheti az internetezési kedvet, ám mindaddig, amíg a hozzáférés nem egyensúlyiárássá, elmarad az áttűtő siker.

Mit tekintünk szélessávnak?

Ferge Sándor szerint ideje tisztázni, hogy mit tekintünk szélessávnak. „Én úgy definiálnám, hogy az a sávszélesség, amire a fogyasztónak igénye van. Hiába rendeltem Budapesten 2 megabit/másodperces összeköttetést, csak 1 megabit/másodperceset kaptam. Rövidesen pedig már 5 megabit/másodpercre volna szükségem, mivel az interneten keresztül szeretnék televíziót nézni. Számomra tehát a fővárosi infrastruktúra nem tekinthető igazából szélessávnak. Nem beszélve arról, hogy Európa és Ázsia több országában már arról vitatkoznak, hogy 30 vagy 50 megabit/másodperces összeköttetéssel éri-e el a háztartásokat. Ámíthatjuk tehát magunkat azzal, hogy a 256

kilobit/másodperc szélessáv, de valójában nem az.”

A szakember tudomása szerint jelenleg a világon egyetlen olyan technológia van, amellyel a növekvő sávszélesség-igény kielégíthető, és ennek alapja az üvegszál. „Optikai hálózatra tehát mindenképpen szükség van. Arról természetesen lehet és kell is vitatkozni, hogy az üvegszál mikor érjen el a lakások ajtajáig vagy a házakig. De addig is építeni kell az infrastruktúrát” – hangsúlyozza Ferge Sándor.

Egyetemes szolgáltatás

Magyarországon ma az egyetemes szolgáltatás keretében 9,6 kilobit/másodperces adatátviteli sebességű összeköttetést kell biztosítani minden állampolgárnak. Néhány európai országban (például Svájcban) már megkezdődött az elmozdulás az Európai Unió által jelenleg szélessávnak tekintett 144 kilobit/másodperc vagy afölötti adatátviteli sebességet biztosító egyetemes szolgáltatás felé.

„Ezek az értékek, összehasonlítva az elhangzottakkal, talán nevetségesnek tűnnek, ám tény, hogy az egyetemes szolgáltatás finanszírozása általában állami feladat. A több megabit/másodperces szélessávú összeköttetések állami finanszírozását irreálisnak tartom, de már az

is sokat segítene, ha a 144 kilobit/másodperces egyetemes szolgáltatás mindenkinek rendelkezésére állna. Interneten televíziózni nem lehetne ugyan ezen keresztül, de fontos elektronikus szolgáltatások terjedése előtt hátrálnának el az akadályok” – mutat rá Baboss Csaba a Nemzeti Hírközlési Hatóságtól.

Hiányzik a globális gondolkozás

Félrevezető arról beszélni, hogy az állam vagy az önkormányzat finanszírozza az infrastruktúra építést, mivel sem az államnak, sem az önkormányzatnak nincs saját pénze – hangsúlyozza Ferge Sándor. Mindenképpen a lakosság fizeti meg a beruházásokat, vagy az adójából, vagy a szolgáltatás díjába építve. Az államnak az a felelőssége, hogy milyen szabályokat állít fel. Vagy azt mondja, hogy a költségek épüljenek be a telefon-, az internet-, a televízió- stb. szolgáltatások árába, vagy az infrastruktúrát teljesen levá-

EGY HÓNAP MÚLVA

Az IT-BUSINESS Clubban a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium képviselői, egyéb elfoglaltságaik miatt nem tudtak részt venni. A beszélgetést követően megkerestük a GKM-et, és feltettünk néhány témába vágó kérdést. A minisztériumból jelezték, hogy kérdéseinkre egy hónap múlva tudnak érdemi válaszokat adni.

lasztja a szolgáltatásokról, és úgy dönt, hogy a hálózat épüljön közösségi forrásokból, az állampolgárok és a vállalatok adóiból, meghatározva a teherviselés arányait.

„Ha valaki globálisan gondolkozna, és elhinné, hogy a széles körben elterjedt elektronikus szolgáltatások, illetve a fejlett infrastruktúra kedvezően hat a gazdaság növekedésére, akkor valószínűleg belefogna a beruházásba. Megérné a befektetés, ugyanis a fellendülő gazdaság áfanövekménye fedezné az infrastruktúra-építés költségeit. Egyebek mellett ez okozza e területen a piaci modell kudarcát” – vélekedik Ferge Sándor.

Mallász Judit

C Í M L A P O N R O V A T U N K J Ö V Ő H E T I T É M Á J A :

Gépi fordítás